



FRANCES RIDLEY



SIDAN 1

Fakta om Nelson Mandela

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om Nelson Mandela och hans liv. Mandela kämpade för de svartas rättigheter i Sydafrika. I Sydafrika fick svarta människor inte gå i samma skola, handla på samma ställe eller åka buss med de vita. Mandela blev fängslad för att han ville ändra på dessa saker. Till slut blev han fri och så småningom blev han president i Sydafrika.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, interaktiva spel och tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–6)
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel film, interaktiva spel och webbtexter. (SV åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.



BOKRECENSION

Låt eleverna skriva en bokrecension av boken. De ska svara på följande frågor:

1. Titel?
2. Vem är författaren?
3. Antal sidor?
4. Vad handlar boken om?
5. Efter att ha läst boken, vilka tre frågor skulle du vilja ställa för att få veta mer?
6. Omdöme. Hur många jordglober av fem möjliga?

OAVSLUTADE MENINGAR

Mandela vågade stå upp för vad han tyckte och kämpade för alla människors lika värde. Låt eleverna träna på att ta ställning på följande sätt:

Eleverna sitter i en ring. Du läser upp ett påstående från boken och låter en av eleverna fylla i slutet på meningen. Läs ett nytt påstående för nästa person tills alla i ringen har fått uttala sig. Eleverna ska säga det första de tänker på och inte sitta och fundera en längre stund. Kommer eleven inte på något är det ok att säga pass och få en ny mening. Om det inte fungerar med den meningen, gå vidare till nästa person.

Apartheid är ...

Nelson Mandela är ...

Politik är ...

Jag säger ifrån när ...

När jag blir vuxen ska jag ...

Det viktigaste för mig är ...

Frihet för mig är ...

KOMPIS-SOLEN

Måla en stor sol. Skapa en kompis-sol, där varje stråle innehåller ett ord som beskriver en bra kompis. Kom tillsammans fram till hur en bra kompis ska vara och hur bra kompisar ska vara mot varandra. Låt varje barn säga något som är viktigt för att man ska vara en bra kompis.

MITT DRÖMYRKE

Låt varje elev fundera på vilket deras drömyrke skulle vara. Eleverna ska arbeta två och två. De ska ta en bild av varandra, där de försöker efterlikna det yrke som de skulle vilja ha när de blir stora. Till bilden ska de berätta om sitt drömjobb.

VÅR VÄRLD

Prata med eleverna om vad som är en bra och en dålig värld för barn att leva i. Be eleverna måla två bilder: en av en värld som de inte vill leva i och en drömvärld. Avsluta med en runda där varje barn får berätta vad de tycker är viktigt i en drömvärld.



FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

En symbol för hopp

1. I vilken världsdel ligger Sydafrika?
Sydafrika ligger i Afrika.
2. Vilka hade det svårt när Nationalistpartiet bestämde i Sydafrika?
De svarta hade det svårt när Nationalistpartiet bestämde i Sydafrika.
3. Varför började de svarta att protestera?
De började protestera för att det var orättvist mellan de svarta och vita människorna.
4. Vem var mannen som de svarta hoppades skulle förändra situationen för de svarta?
Det var Nelson Mandela.
5. Vad betyder ordet apartheid?
Ordet apartheid betyder åtskillnad. Det betyder att de svarta inte fick blanda sig med de vita.

Pojken från landet

6. Vad heter byn där Nelson föddes?
Byn heter Mvezo.
7. Hur bodde Nelson Mandela som liten?
Nelson Mandela bodde enkelt i ett litet hus med halmtak. Familjen sov på mattor på golvet och de lagade mat ute över en öppen eld.

Han lyssnade på alla

8. Var höll hövdingen i byn möte?
Han höll möte i sitt hus.
9. Vad tyckte hövdingen var viktigt?
Hövdingen tyckte att det var viktigt att alla fick säga vad de tyckte. Han ville att alla i byn skulle vara överens.
10. Varför tror du att Nelson fick flytta hem till byns hövding när hans pappa dog?
Eget svar.
11. Varför tror du att Nelson hade ett engelskt namn och ett afrikanskt namn?
Eget svar.

Mandela och ANC

12. Varför rymde Nelson från byn?
Nelson rymde för att byns hövding ville att han skulle gifta sig.
13. Vad tror du att man studerar när man studerar juridik?
Eget svar.
14. Vem började Nelson arbeta för?
Nelson började att arbeta för ANC.



15. När fick Nelson sitt första barn?
Nelson fick sitt första barn år 1946.
16. Vad kämpade ANC för?
ANC kämpade för de svartas rättigheter.

Kampen för frihet

17. Vilka förföljde Nationalistpartiet?
De förföljde personer som kämpade mot apartheid.
18. På vilket sätt bröt många i ANC mot apartheid-lagarna?
De vägrade bära med sina pass.
19. Hur ville ANC att Sydafrika skulle få framgång och frihet?
De ville att Sydafrika skulle få framgång och frihet genom att hela folket skulle leva i gemenskap. Landet tillhörde både de svarta och de vita.

Sharpeville

20. Vad protesterade människorna i Sharpeville mot?
De protesterade emot att de var tvungna att bära pass.
21. Varför dog 69 människor?
69 människor dog därför att polisen sköt mot dem som protesterade.

Attentat

22. Varför var Nelson tvungen att hålla sig gömd?
Nelson var tvungen att hålla sig gömd för att ANC förbjöds av Nationalistpartiet.
23. Vad gjorde Nelson i andra länder i Afrika och i Europa?
Nelson fick militär träning. Han träffade också viktiga personer och bad dem hjälpa till i kampen mot apartheid.
24. Vad hände år 1962?
1962 åkte Nelson Mandela tillbaka till Sydafrika. Där greps han och dömdes till livstids fängelse.

Fången

25. Hur länge satt Nelson Mandela i fängelse?
Nelson Mandela satt i fängelse i 27 år.
26. Det står att livet som fånge var svårt. På vilket sätt tror du att det var svårt?
Eget svar.

Frige Mandela

27. Vad ville många människor att man skulle göra med Mandela?
Många ville att han skulle frigges.



28. Varför tror du att många människor slutade köpa varor av Sydafrika?
Eget svar.

Mandela blir fri

29. Vad ville president Botha att Mandela skulle lova om han blev fri?
Botha ville att Mandela skulle lova att han stoppade allt våld.
30. Varför tror du att Mandela inte frigavs 1985?
Eget svar.
31. Vad möttes Mandela av när han släpptes ut ur fängelset?
Mandela möttes av jublande folkmassor.

President Mandela

32. Vem började Mandela samarbeta med?
Mandela började samarbeta med president de Klerk.
33. När fick svarta rösta för första gången i Sydafrika?
De fick rösta för första gången år 1994.
34. Vad gjorde Mandela när han blev president?
Mandela tog bort apartheid och gjorde så att svarta och vita fick samma rättigheter.

Familjen

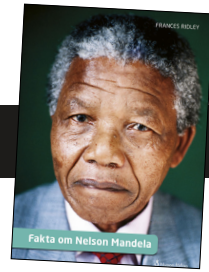
35. Hur många gånger var Nelson Mandela gift?
Nelson Mandela var gift tre gånger.
36. Varför bildade Mandela en organisation som informerade om aids?
Han bildade en organisation för att hans ena son dog i aids.

Nobels fredspris

37. Varför fick Nelson Mandela Nobels fredspris?
Mandela fick fredspriset för sin kamp för fred och rättvisa i Sydafrika.
38. Vem fick Nelson Mandela dela priset med?
Han fick dela priset med de Klerk, som var president i Sydafrika innan Mandela blev det.
39. Vilken dag firar man Nelson Mandela?
Man firar Nelson Mandela den 18 juli, hans födelsedag.

Farväl Mandela

40. Hur gammal blev Nelson Mandela?
Nelson Mandela blev 95 år.
41. Varför tror du att det står i boken att Nelson Mandela var en stor man?
Eget svar.

**Kluriga ord från boken**

**Sant eller falskt?**

- S** Mandela var president i Sydafrika.
- F** Mandela vad med i Nationalistpartiet.
- F** Mandela kämpade för de vitas rättigheter.
- S** Mandela satt i fängelse i 27 år.
- S** Mandela lever inte mer.
- S** Mandela fick Nobels fredspris.
- S** Mandela var en symbol för de svartas hopp.
- S** Mandela rymde hemifrån.